

Самохвалова І.Ю.

*аспірант Сумського державного
педагогічного університету імені А. С. Макаренка*

м. Суми, Україна

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД, ЯК ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ФІЗКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ

Аналізуючи сучасний стан фізичного виховання у вищих закладах освіти ми прийшли до висновку, що рівень якості освітніх послуг, які надаються, і їх відповідність сучасним потребам студентської молоді не можна назвати задовільним. Отже, необхідно з урахуванням нових реалій, удосконалювати вже існуючі складові системи. Робити це не тільки і не стільки за рахунок зміцнення матеріально-технічної бази та зростання масовості охоплення освітніми послугами, але й за рахунок якісної модернізації самого процесу фізичного виховання, його змісту та організації [4].

Зараз значної популярності набувають такі інноваційні ідеї як: застосування особистісно-орієнтованого фізичного виховання студентів; акмеологічних аспектів розвитку особистості та креативної валеології; сучасних методів розвитку фізичних якостей; переосмислення неформальної фізкультурної освіти та ролі самостійних занять фізичними вправами у позаурочні години; втілення середовищно орієнтованого підходу залучення молоді до самостійних занять певними видами рухової активності, тощо[2, 13 - 30].

У нормативно-правовому аспекті можливість інновацій забезпечується зростаючим ступенем самостійності вищих навчальних закладів щодо розробки змісту, вибору методів і технологій навчання, сумісною відповідальністю студентів та педагогів за якість освіти, що накладає на студентів не тільки обов'язки, але і право на вільний вибір значної частини дисциплін, а тим самим і викладачів.

Стратегія реалізації неформальної фізкультурної освіти в умовах вищого навчального закладу передбачає активізацію зусиль самих студентів. Тому, формування фундаменту знань та розвиток творчих здібностей у відповідності з принципами свідомості, активності, гуманізму та особистісного підходу до навчання можливе лише з урахуванням інтересів і потреб студента [2].

Одним із шляхів підвищення ефективності неформальної фізкультурної освіти ми вважаємо компетентнісний підхід, який широко застосовується у сучасній педагогіці

Теорія компетентнісного підходу в освіті розроблялася і була представлена в працях зарубіжних вчених Р. Бадера (2000), Д. Мертенса (2003), Б. Оскарсона (2010), А. Шелтена (2004) й ін.

Світовий досвід і українські перспективи застосування компетентнісного підходу в сучасній освіті досліджували українські вчені Н. Бібік (2003), М. Кабишева (2000), В. Луговий(2011), Л. Сущенко (2014), Ю. Татур(2004).

Дослідники визначають три основні види компетенцій:

- компетенція знань – у формі наявних знань;
- компетенція вмінь – у формі наявних умінь (навичок);
- компетенція поведінки – у формі наявних мотивів, психофізіологічних якостей, цінностей, установок та потреби до самостійних занять фізичними вправами [1, 63 – 77].

Теоретичний аналіз і узагальнення спеціальної літератури доводять, що вчені пов'язують компетентність з властивостями людини, що характеризують її як суб'єкта діяльності (знання, досвід, обізнаність, можливості, ціннісні орієнтації) з конкретним предметним змістом діяльності, з якісною характеристикою результату діяльності, що відображає співвідношення властивостей людини як суб'єкту діяльності з її успішністю. Компетентність необхідно розглядати як системно організовану характеристику людини, що містить мотиваційний,

особистісно-орієнтовний та діяльнісно - практичний компонент. Кожен з цих компонентів функціонує тільки в умовах взаємодії з іншими та виконує своє специфічне завдання [4,3].

Аналіз наукових джерел, дозволив виділити компетенції, які мають отримати студенти під час навчання у вищих закладах освіти нефізкультурного профілю:

1. Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для підвищення фізичної підготовленості, активного відпочинку, ведення здорового способу життя та покращення здоров'я людини.
2. Здатність до застосування отриманих знань щодо закономірностей та особливостей використання рухової активності для збереження свого здоров'я на практиці.
3. Здатність самостійно виконувати фізичні навантаження та використовувати методики самоконтролю з метою корекції фізичного стану, підготовленості та здоров'я.

Запровадження компетентнісного підходу визначає первинність особистості відносно всіх складових освітнього процесу, визнання та розуміння неформальної фізкультурної освіти, як основи життєтворчості особистості, забезпечення її ефективної життєдіяльності.

Трансформація змісту неформальної фізкультурної освіти відповідно до компетентнісного підходу має визначатися такими принципами його відбору і структурування, які спрямовані на кінцевий результат неформального фізкультурного освітнього процесу. Це набуття компетенцій формування особистісно значущих мотивів, знань, умінь та навичок, а також, досвіду та потреби самостійного та безперервного використання засобів фізичної культури і оздоровлення.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.П., Луговий В.І. Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: монографія. К.: «Педагогічна думка», 2011. 260 с.

2. Вихляєв Ю. М. Інноваційні технології фізичного виховання студентів: навчальний посібник. Київ : КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 543 с.
3. Кабышева М.И. Повышение предметной компетентности (На материале физической культуры студентов технического вуза): автореф. дис. канд. пед. наук. Калининград.2000. С. 21.
4. Рибалко П. Ф., Самохвалова І.Ю. Аналіз розвитку рухових здібностей студенток закладів вищої освіти засобами спортивних ігор у процесі секційних занять. Modern researcher in psychology and pedagogy: Collective monograph. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020.428р. С 333-352